

Nové Sučianske zvesti 2

NOVINY OBCE SUČANY

2010

www.sucany.sk

NEPREDAJNÉ • XV. ROČNÍK • MÁJ 2010

str. 6 Noc s Andersenom

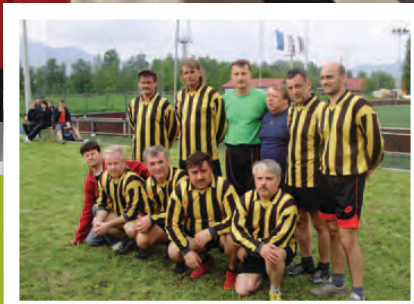
str. 10 Revitalizácia námestia v Sučanoch

str. 2 Stavanie mája

str. 11 Turnaj v mariáši

str. 12 Turnaj v minifutbale

str. 5 Uvedenie poštovej známky

SUČANY V STOROČIACH, ALEBO VIETE, ŽE...? POŽIARE A EPIDÉMIE

Okrem toho, že Sučany skoro pravidelne ničili povodňové vody Váhu a občas sa pri jarnom topení snehu vyliat aj potok Skalka, často ich ničil aj oheň. Bol to druhý najväčší nepriateľ obyvateľov Sučian. Oheň ničil drevené domy, stodoly, kostoly a zanechával za sebou biedu, hlad a zúfalstvo.

Najstaršia zmienka o veľkom zničujúcom požiari v Sučanoch sa zachovala z roku 1426. Bol to požiar pri ktorom vraj Sučancom zhoreli aj listiny kráľovských mestských privilégií udelených „mestu“ v roku 1390.

Veľký požiar zachvátil Sučany začiatkom druhej polovice osemnásteho storočia. Zhorel rímskokatolícky kostol s vežou, ktorá mala dovtedy aj drevenú pavlač pre nočného strážnika a hlásnika, a skoro celá dolná časť obce.

V lete roku 1842 horeli Sučany až dvakrát. Druhý, ničivejší požiar, vypukol 4. septembra blízko katolíckeho kostola. Tentokrát kostol plameňom unikal. Horelo celú noc a oheň sa veľmi rýchlo šírila. Do rána vyhoreli takmer celé Sučany. Plameňom podľahla evanjelic-

ká fara, židovská synagoga, 200 obývaných chalúp a mnoho hospodárskych stavieb. Následky boli o to tragickejšie, že bolo pred zimou a požiar zničil aj sýpky s takmer celou čerstvo pozbieranou úrodou. Sučanci sa síce ťažko spamätávali, no aj s podporou Turčianskej stolice a rôznych foriem zbierok vystavali Sučany nanovo.

Sučany sa ešte veľmi dobre pamätali na požiar z roku 1842, keď v máji 1858 horelo zas. A to v pálenici. Novopostavené Sučany vyhoreli z veľkej časti opäť. Oheň tentoraz zničil obidva kostoly, pričom bol taký silný, že z veží spadli zvony, zhorel aj most cez Váh a niekoľko desiatok domov.

Posledný plošne veľký a ničivý požiar, ktorý narobil obrovské škody na majetku obyvateľstva (zhorelo 72 domov a mnoho hospodárskych stavieb), sa prehnal Sučami v roku 1911. Požiare v obci vyčíňali aj po tomto roku, no ich rozsah už nikdy nebol taký rozsiahly a ničivý.

Nové spôsoby stavania a modernejší spôsob života v 20. storočí, ako aj mnohé preventívne opatrenia podstatne znížili možnosť vzniku požiarov. Organizovanejšie jednotky dobrovoľných hasičov – požiarne zbory, zas dokázali rýchlejšie zabrániť šíreniu ohňa, takže aj keď požiar vznikol, jeho následky neboli také katastrofické ako v minulosti.

A akoby nestačila voda a oheň, Sučany neobišli ani epidemické choroby. Nekontrolovateľne sa šíriace choroby svojou smrtiacou mocou nerobili medzi obyvateľstvom žiadne rozdiely a rovnako ako voda a oheň zanechávali za sebou len plač a beznádej.

V roku 1452 postihla Turiec „čierna smrť“, mor. Koľko ľudí podľahlo tejto chorobe nie je známe, ale v písomných dokumentoch sa uvádza, že v niektorých obciach Turca umrela na mor takmer polovica obyvateľov. Epidémia moru ničila obyvateľstvo Sučian aj začiatkom 16. storočia, rozsiahle boli epidémie v 17. storočí. Posledná vlna moru sa prehnala Turcom v rokoch 1710 - 1711 a mala veľkú úmrtnosť.

V roku 1831 a 1833 postihla obyvateľstvo Sučian nová choroba – cholera. Bola to choroba neznáma a neexistovali na ňu medicíny. Dôsledkom bola smrť a mŕtvych bolo veľa. Aj v Sučanoch bol z nariadenia panovníka zriadený „cholerový špitál“. Epidémia cholery sa vrátila aj v rokoch 1864, 1866 a 1873. Medicína 20. storočia výskyt týchto chorôb potlačila.

Ing. Eva Bencová

Základný kameň je položený

24. mája 2010 sa slávnostne začala revitalizácia námestia obce Sučany. Slávnostného poklepania základného kameňa stavby sa zúčastnili: predseda ŽSK Juraj Blanár, poslanec NR SR Ján Kvorka, riaditeľ odboru dopravy ŽSK Milan Ovseník, predstavitelia cirkvi, poslanci obecného zastupiteľstva a samozrejme občania Sučian.

Predseda ŽSK Juraj Blanár poklepáva základný kameň

Dušan Galis

spĺnomocnenec vlády Slovenskej republiky pre mládež a šport

poslanec Národnej rady Slovenskej republiky

Bratislava 17. mája 2010

Vážený pán starosta,

dovoľte poďakovať Vám osobne a obecnému zastupiteľstvu za spoluprácu pri podpore mládeže a športu. Je potešiteľné, že sa nám spoločne podarilo vo Vašej obci vytvárať podmienky na športovanie, najmä pre mladú generáciu. Výstavba multifunkčných ihrísk je jeden z najúspešnejších projektov tejto vlády. Som rád, že naša aktivita našla široký ohlas a získala športových nadšencov, ako to vidieť aj vo Vašej obci. Pritom nejde iba o infraštruktúru, ale aj o ďalšiu materiálnu pomoc v zabezpečení športovej výstroje a športových pomôcok pre všetky kategórie, najmä pre deti a mládež. Vaša obec podporuje iniciatívy v získavaní mladých ľudí pre zdravý životný štýl a pevne verím, že v nastúpenej ceste budete pokračovať.

Vážený pán starosta, som presvedčený o potrebe pokračovať v rozširovaní športovej infraštruktúry, výstavbe ďalších športovísk a podpore športových talentov. Vaším občanom, mládeži a deťom želám veľa príjemných chvíľ pri športovaní a upevňovaní svojho zdravia v peknom športovom areáli. Ešte raz ďakujem za spoluprácu a prosím, odovzdajte moje poďakovanie aj všetkým členom Vašho obecného zastupiteľstva.

Vážený pán

Jozef Petráš

starosta obce

Sučany

Prítomným sa prihovril starosta obce Jozef Petráš. Slávnostné chvíle svojim pásmom poézie a pesničiek umocnili žiaci ZŠ pod vedením pani učiteľky Jarmily Hanákovéj. Divákovi sa predstavil aj spevácky súbor Sučianka. Poklepaním základného kameňa sa začala rekonštrukcia, ktorej výsledkom bude nové, zaujímavé námestie Sučian.

red.

OBEC OPÄŤ ÚSPEŠNÁ

V prvom štvrtroku sme získali za úspešný projekt „Cezhraničná spolupráca - Slovenská a Česká republika“ príspevok z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a štátneho rozpočtu vo výške 10 442 Eur (314 575,70 Sk). Projekt už v súčasnej dobe realizujeme a uskutočnili sme prvú akciu „Päťdňové stretnutie seniorov z družobného mesta Fulnek a Sučian na rekondičnom pobyte v Turčianskych Tepliciach“. Pobytu sa zúčastňuje 20 seniorov z Fulneku a 20 seniorov zo Sučian. V kultúrnych podujatiach budeme pokračovať v mesiaci júl spoločným zájazdom do Červeného Kláštora. Súčasťou podujatia bude splav po rieke Dunajec. Zájazdu sa zúčastní 45 seniorov z Fulneku a 45 seniorov zo Sučian. V auguste bude spoločné stretnutie seniorov vo Fulneku, ktorého sa zúčastní 45 seniorov zo Sučian. Ďalej sme boli úspešní v získaní dotácie z Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. V rámci nej sme získali sumu 120 000 Eur (3 615 120 Sk). Tieto prostriedky použijeme na generálnu opravu hasičského auta T 148.

M. Miert

Žiaci ZŠ a spevácky súbor Sučianka

UZNESENIE Č. 2/2010 ZO ZASADNUTIA OBEČNÉHO ZASTUPITEĽSTVA SUČANY, KONANÉHO DŇA 28.04.2010

Obecné zastupiteľstvo Sučany

A/ Volí:

1. Členov návrhovej komisie: Anna Brveníková, Jaroslav Makovník.

B/ Berie na vedomie:

1. Kontrolu plnenia uznesení OcZ.
2. Správu o výsledkoch kontroly hlavnej kontrolórky obce za rok 2009.
3. Správu o činnosti Obcejnej polície Sučany za rok 2009.
4. Správu o činnosti Obec. hasičského zboru Sučany za rok 2009.
5. Informáciu o IBV v obci Sučany.
6. Návrh novelizovanej Smernice o podávaní, prijímaní, evidovaní sťažností a petícií.
7. Návrh Zásad odmeňovania poslancov OcZ v Sučanoch.
8. Stanovisko Úradu pre verejné obstarávanie k metodickému usmerneniu zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní re-vitalizácie zelene.
9. Odstúpenie Zuzany Kvapilovej z redakčnej rady.
10. Návrh na navýšenie počtu detí v MŠ v školskom roku 2010/11.
11. Návrh programu Dní Milana Hodžu v dňoch 25. – 27. júna 2010.
12. Návrh na zmenu volebných obvodov v obci Sučany.

C/ Konštatuje, že:

1. Zadanie pre Územný plán zóny Sučany – IBV Hrabiny bolo po dobu viac ako 30 dní vystavené na úradnej tabuli obce a bolo prerokované s dotknutými orgánmi štátnej správy, samosprávy, právnickými a fyzickými osobami a vlastníckmi pozemkov v súlade s ustanovením § 20 Stavebného zákona.
2. Akceptované pripomienky dotknutých orgánov štátnej správy, samosprávy a právnických osôb sú zapracované v dopracovanom Zadaní pre Územný plán zóny Sučany – IBV Hrabiny, resp. bude sa k nim prihliadať v rámci spracovania ďalších stupňov územnoplánovacej a projektovnej dokumentácie.
3. Krajský stavebný úrad v Žiline po prerokovaní, vyhodnotení pripomienkového konania a zapracovaní pripomienok do obsahu Zadaní vydal k nemu súhlasné stanovisko podľa § 20 ods. 5/ Stavebného zákona listom z. č. j. 2010/00923/HRI zo dňa 15. 04. 2010, v ktorom konštatuje, že obsah návrhu Zadaní a postup obstarania a prerokovania je v súlade s príslušnými právnymi predpismi a zároveň odporúča Obecnému zastupiteľstvu v Sučanoch Zadanie schváliť.

D/ Súhlasí:

1. S vyhodnotením pripomienok dotknutých orgánov štátnej správy, samosprávy a právnických osôb k návrhu Zadaní pre Územný plán zóny Sučany – IBV Hrabiny.

E/ Schvaľuje:

1. Zadanie pre Územný plán zóny Sučany – IBV Hrabiny podľa § 20, ods. 7, písm. c/ Stavebného zákona.
2. Členov redakčnej rady Nových Sučianskych zvestí: Miroslav Mihálik, Ján Šteuček, Andrea Dudráková.
3. Zásady odmeňovania poslancov OcZ Sučany a členov komisií:

- jedno riadne zasadnutie OcZ	50 €
- jedno mimoriadne zasadnutie OcZ	35 €
- zástupcovi starostu	60 €
- zapisovateľke OcZ	30 €
- predsedovi komisie OcZ (za zasadnutie)	23,20 €
- členom komisie	16,60 €
- zapisovateľovi komisie	16,60 €
- členom redakčnej rady	16,60 €

4. Odpredaj pozemku KN 2100/172 o výmere 18 m² (v zmysle uznesenia v OcZ dňa 28.10. 2009) v cene 5 €/m² + náklady na geometrické zameranie (40 €) pre Mariana Janíka.
5. Prenájom pozemku v k. ú. Sučany, parc. č. 4625/4 a 4625/5 o výmere celkom 989 m² v cene 0,80 Eur/m²/rok na obdobie 10 rokov p. Vladimírovi Majdiakovi.
6. Príspevok 0,33 Eur na obedy pre občanov nad 70 rokov a držiteľov ZŤP
7. Spoluúčasť 5 % na opravu vozidla Tatry 148, CAS 32.
8. Vytvorenie špeciálnej triedy v ZŠ Sučany pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím v zmysle zákona č. 245/2008 Z. z. a vyhlášky MŠ SR 320/2008 Z. z.

F/ Ukladá:

1. Zverejniť v Nových Sučianskych zvestiach návratky s návrhom viacerých volebných obvodov
Z: prednosta OcZ T: 10. máj 2010
2. Zabezpečiť cenovú kalkuláciu na vydanie farebného, resp. čierneho-bieleho vydania (na obyčajnom papieri) časopisu Nových Sučianskych zvestí
Z: prednosta OcZ T: 31. máj 2010
3. Predložiť na zasadnutie OcZ v mesiaci jún 2010 kroniku obce
Z: prednosta OcZ, predseda kultúrnej komisie T: v texte
4. Predložiť OcZ prehľad o použití úveru vo výške 15 mil. Sk
Z: hlavná kontrolórka obce T: 30. jún 2010

G/ Neschvaľuje:

Predložený podnikateľský zámer p. Štípalovej.

JUDr. Jozef Petráš, CSc., starosta obce

JÁN SKRISA

Rytinu FDC, známky prvého vydania pri známke Milana Hodžu vytvoril Mgr. art. Ján Skrisa.

Ján Skrisa sa narodil v Martine. V rokoch 1988 až 1992 absolvoval štúdium na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave u profesora Albína Brunovského a doc. Kállaya. V rokoch 1985 až 2001 Ján Skrisa usporiadal päť individuálnych výstav z oblasti maľby a v roku 1990 boli jeho diela prezentované aj na Skupinovej výstave Jeunes illustrateurs pour demain Montreuil, Paríž, Hamburg, Bratislava, Praha, Londýn.

V súčasnosti sa Ján Skrisa venuje maľbe, grafike, kresbe a ilustrácii. Žije a tvorí v Sučanoch. Pri návšteve v jeho ateliéri v Ro-botníckom dome kultúry nám porozprával o tvorbe známky Mi-

Ján Skrisa pri práci na rytine

UVEDENIE POŠTOVEJ ZNÁMKY MILANA HODŽU

Osobnosti Dr. Milana Hodžu, najvýznamnejšieho slovenského novinára, politika a politológa, československého štátnika európskeho významu 1. polovice 20. storočia, sa v Sučanoch v ostatných rokoch venuje dostatočne veľká pozornosť. V apríli tohto roku sa o propagáciu jeho osobnosti, zaujímavou a atraktívnou formou, pričínala Slovenská pošta, a. s., ktorá vydala v emisii: Osobnosti známku, Milan Hodža (1878 – 1944).

Dušana Čaploviča sprevádzala prednostka Obvodného úradu v Martine Janka Školiaková

Podujatia sa zúčastnilo množstvo predstaviteľov politického, kultúrneho a spoločenského života

„Krst“ poštovej známky

17. apríla 2010 bola táto známka v Sučanoch slávnostne uvedená do života. Podujatia, o ktoré sa významnou mierou pričínal Obecný úrad v Sučanoch, sa zúčastnilo množstvo osobností politického a spoločenského života. Vzácny hosť bol najmä podpredseda vlády Dušan Čaplovič, ktorého sprevádzala prednostka Obvodného úradu v Martine Janka Školiaková. Slávnosť začala položením vencov k pamätníku Milana Hodžu. Potom sa hostia a občania Sučian presunuli do Robotníckeho kultúrneho domu. Vo svojich prejavoch rečníci opäť ocenili prínos Milana Hodžu pre Slovensko. Predstavitelia Slovenskej pošty, a. s., predstavili známku, jej tvorcov a cestu k jej vzniku. Zaujímavým spôsobom prebehlo aj „krst“ novej známky. Dušan Čaplovič, starosta obce Jozef Petráš a výtvarník Ján Skrša, ju posypali zemou z „rodnej hrudy“ Milana Hodžu. Slávnostnú atmosféru programu umocnilo vystúpenie tria zo Žilinského symfonického orchestra. Prítomní si so záujmom vypočuli aj víťaza ostatného ročníka Hodžovej eseje, študenta Bilingválneho gymnázia v Sučanoch, ktorý prečítal svoju prácu. Vhodným doplnením programu bola možnosť zakúpiť si priamo na mieste FDC známky prvého vydania, ktoré ponúkali pracovníčky Slovenskej pošty, a. s.

lana Hodžu: „Pred určitým časom som ponúkol Slovenskej pošte spoluprácu na známkovej tvorbe. Poslal som svoje portfólio grafickej úpravy známok, návrhov, rozkresieb a na základe toho sa začala naša spolupráca. Strednú školu som absolvoval v Kremnici, som teda vyštudovaný kovorytec. Ale až po tridsiatich rokoch som urobil ocelorytinu. A jediné, čo mi v Bratislave vyčítali bolo, že to robím veľmi precízne. Ďalšou zákazkou bola známka Milana Hodžu. Robil som návrh rozkresby a ocelorytinu tejto známky a zároveň som robil FDC, čiže známku prvého dňa vydania. To sa tlačí originál z jednej oceleovej platne maximálne tritisícdeväť kusov. Je to kompaktné spolu so známkom a pečiatkou.

Pri známke prvého dňa vydania som musel urobiť najprv rozkresbu, ktorá je 4-krát zväčšená. Tam sa urobia presné linky, ktoré majú svoje zákonitosti v šírke. Tónové škály od bielej po čiernu sa robia formou zhustovania liniek. Tým sa dosiahne plasticita a tieňovanie zobrazovaného objektu. Hotová rozkresba sa fotocestou v Bratislave prenesie na konkrétnu oceľovú platňu už v pomere 1:1 a potom sa začne konkrétne rytie. Ryjem do platne z nezakalenej ocele kvalitnými rydlami švajčiarskej výroby. Brúsim ich po určitom intervale. Okrem toho používam binokulárnu lupu so zoomom, ktorý umožňuje 30-násobné zväčšenie.

Len pre lepšiu predstavu – v dvojmilimetrovom písme musím vyryť 64 čiar. Táto práca vyžaduje maximálnu koncentráciu a presnosť. Keby som nedajbože „vybehol“ z predkreslenej linky, môžem celý proces od naniesenia rozkresby na platňu začať odznova. Práca na Hodžovej známke mi trvala 30 dní a môžem povedať, že ma stála dosť úsilia. Ale som rád, že dobrá vec sa podarila.“

Ján Farský, foto: autor

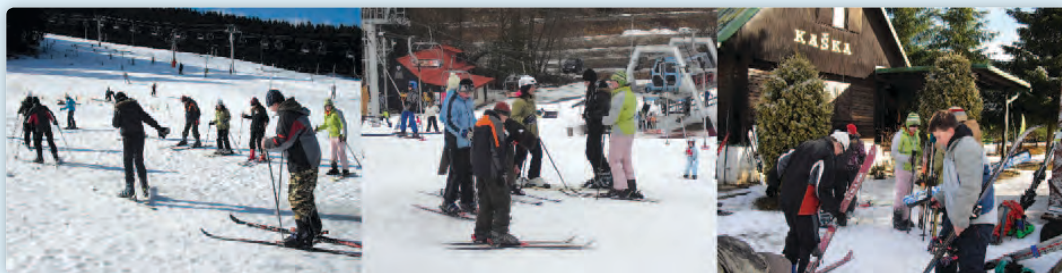

Výtvarník vo svojom ateliéri

Návštevníci si mohli zakúpiť známku prvého vydania priamo v Robotníckom kultúrnom dome

PO ROKU OPÄŤ NA HORÁCH

Lyžovanie je krásny šport, ktorý má svoje čaro, ale aj špecifiká. Zvládnutie lyžiarskej techniky nám dáva celoživotnú možnosť tráviť svoj voľný čas v prírode na čerstvom vzduchu.

V tomto roku žiaci siedmich ročníkov okúsili čaro zimného prostredia v lyžiarskom stredisku Jasenskej doliny. V čase od 1. 3. do 5. 3. 2010 využívalo svahy tohto strediska 30 žiakov našej školy, ktorí tam absolvovali základný lyžiarsky výcvik. Aj tento rok Obecny úrad Sučany vyčlenil finančnú čiastku z prostriedkov obecného rozpočtu na uhradenie nákladov za autobus a vleky, pre všetkých účastníkov lyžiarskeho výcviku. Okrem výučby

lyžovania, deti na záver absolvovali slalomové preteky. Bodkou za týmto vydareným týždňom bol už tradičný karneval na snehu.

Na ceny pre víťazov pretekov a pre najlepšie masky, prispeli rodičia našej školy. Aj vďaka finančnej podpore oboch spomínaných subjektov, mohli sa lyžiarskeho výcviku zúčastniť všetci žiaci.

Ján Pánik, foto: archív ZŠ Sučany

ka. Strašidlo si to so strašením rozmyslelo a napokon si spoločne s nami zatancovalo. Hralo sa aj divadlo. Vlk chcel zožrať starú mamu, sedem trpaslíkov pomáhalo Snehulienke, Janko a Marienka zabúdlili v lese. Po zahraní rozprávky sa deti odreagovali rozprávkovým pexesom. Zaujímavé bolo aj púšťanie balóna so želatínami. Mali sme s ním trochu trápenie, lebo vietor - potvora, nám v tom chcel zabrániť. Na záver si všetci v kuchynke pomaškrtili na niečom sladkom. Unavení sme si rozložili spacáky, vypočuli sme si rozprávku na dobrú noc a knižnica sa ponorila do ticha. Spali sme s dobrým pocitom, že nás stráži obecná polícia. Ráno sme sa pobalili a naraňajkovali. Pred odchodom domov deti písali listy Andersenovi o tom, čo sa im na tejto zvláštnej noci páčilo najviac. Väčšina z nich sa teší na tú ďalšiu, ktorá bude o rok. Tešíme sa aj my.

Radka Šatanová a Natália Vranská, žiačky 7. ročníka
Foto: archív ZŠ

NOC S ANDERSENOM

V piatok 26. 3. 2010 sme v našej základnej škole prežili v školskej knižnici NOC S ANDERSENOM. Zúčastnili sa na nej žiaci 2. - 4. ročníka za odmenu. Pani učiteľky sa prezliekli za škriatkov a my, siedmci, prezlečení za rozprávkové bytosti, sme pomáhali všade, kde bolo potrebné.

Na začiatok si deti vymysleli mená postavičiek z rozprávok, nimi sa potom oslovovali celý večer. Svoje postavičky kreslili na pekné biele tričky, dostali ich od škriatkov a celý večer ich mali oblečené. Každá akcia musí mať svojho „šéfa“, a tak si ho deti spomedzi seba vylosovali. Hlavnou úlohou „šéfa“ bolo poľiať spoločne zasadený ROZPRÁVKOVNÍK. Pri sadení pomáhali všetci a neskôr naň zavesili lístočky s postrehmi z večera. Všetci sme sa spoločne naučili pieseň od Darinky Rolincovej – Pán Andersen – bola to naša hymna. Deti boli rozdelené do 4 skupín: zelenú viedla princezná Terezka a ježibaba, červenú viedol cowboy, modrú mala na starosti PIPÍ a o žltú sa starala princezná Natália a pirátka. Tieto skupinky počas večera súťažili v rôznych súťažiach, ktoré sa týkali, ako ináč, rozprávok. Po ušantenej prvej časti sme si dali chlebíky a čaj. Dobré jedlo nám pripravila teta kuchárka za pomoci našich škriatkov. Po malej večeri všetkým príjemne padla chvíľka oddychu. Započúvali sme sa do rozprávky o Palculienke a čo deti počuli, to spoločne maľovali na veľký papier. Potom sme pokračovali ďalšími zaujímavými hrami. Odvážlivci nazbierali dosť odvahy aj na hľadanie kartičiek pri kostre, ktorú strážilo veľké biele strašidlo. Aby sa ho nebáli, napili sa protistrašidlového čaj-

DEŇ ZEME V SUČANOCH

Dňa 22. 4. 2010 sa na Základnej škole SNP v Sučanoch, pri príležitosti sviatku Dňa Zeme, uskutočnil 1. ročník výstavy ekoprojektov a prác žiakov vytvorených z odpadového materiálu.

Hodnotila sa tvorivosť, originalita a množstvo vynaloženého úsilia pri výrobe. Žiaci mali na vyhotovenie jeden mesiac. Zástupcovia tried odprezentovali svoje nápady v telocvični školy. Samozrejme, nechýbali názory odbornej poroty, a ako všetci súťažiaci iste potvrdia, aj stres a nervozita. Rozhodnutie poroty v zložení: Ing. Eva Bencová, Mgr. Jarmila Karlová, Ing. Jaroslav Skuhra a Mgr. Martin Kondek nebolo ľahké. Deväť krásnych výtvorov, ale víťaz mohol byť len jeden. Napokon odborná porota rozhodla takto:

- na 4. mieste** – Futbalové ihrisko 6.A
- na 3. mieste** – Chobotnica 8.B – Robot Imrich 7.A
- na 2. mieste** – Toxická továreň 8.A
- na 1. mieste** – Zemegula 5.A – Odpadky očami občanov 6.B

Libor Ondrejkoovič 6.B, foto: archív ZŠ

Oživenie Miestneho odboru Matice Slovenskej v Sučanoch

Dňa 5. 3. 2010 sa v zasadačke RKD v Sučanoch konala ustanovujúca schôdza Miestneho odboru MS v Sučanoch, ktorý už existoval od roku 1934, ale v priebehu rokov pod tlakom nepriaznivej politickej situácie, či neskôr aj generačne, zanikol. Členovia organizačného výboru privítali prítomných členov, ďalej riaditeľa členskej základne MS Mgr. Daniela Zemančíka, riaditeľa IC MS Ing. Ľ. Kralšovanského a Mgr. J. Liskaja.

Cieľ znova oživiť činnosť Miestneho odboru MS v Sučanoch sa týmto začal naplňovať. Zasadnutie zahájil p. Miroslav Miert, ktorý privítal hostí z ústredia MS ako aj prítomných matičiarov zo Sučian. Prítomným občanom sa tiež prihovoril Ing. Ivan Bulej a starosta obce JUDr. Jozef Petráš. Príhovory členov organizačného výboru mali za cieľ oboznámiť prítomných s dôvodmi a významom obnovenia činnosti Miestneho odboru MS v obci.

Mgr. Zemančík sa vo svojom príhovore zamerával na historické medzníky od vzniku Matičného hnutia na Slovensku a v zahraničí až po dnešok. Predložil a odovzdal aj archívne dokumenty súvisiace s činnosťou Miestneho odboru MS v obci Sučany od jeho založenia v r. 1934.

Ďalší príhovor predniesol p. Ľubomír Kralšovanský, ktorý je tiež predsedom krajského centra. Pán Ľ. Liskaj, ktorý je zároveň predsedom MO MS v Turanoch, vo svojom príhovore ponúkol úzku programovú spoluprácu matičných odborov obidvoch obcí.

Po kratšej diskusii a návrhoch prebehla voľba predsedu a členov výboru MO MS. Počet prítomných členov bol 12, členskú základňu ku dňu 5. 3. 2010 tvorí 15 členov. Návrh bol odhlasovaný ako blok všetkými prítomnými voličmi.

Členmi výboru sa stali: p. Miroslav Miert – predseda, Ing. Ivan Bulej – tajomník, JUDr. Jozef Petráš, CSc., p. Elena Galisová a p. Ján Staňo. Za revízora bol zvolený p. Andrej Majtáš. Boli prijaté úlohy výboru MO MS pre najbližšie obdobie a schválený delegát na VZ MS p. Miroslav Miert a náhradník Ing. Ivan Bulej.

Diskusia bola zameraná tak na kultúru všeobecne, zvlášť však na oblasti kultúrneho života obce a osobností ktoré ju vytvárali v historickom kontexte v duchu patričnosti k národu. Záverom si prítomní zaželeli mnoho elánu a síl v šírení myšlienok matičného hnutia.

MM, foto: Miroslav Mihálik

Miroslav Miert otvoril ustanovujúcu schôdzu

Netreba zabudnúť na tých, čo bojovali za oslobodenie našej obce

Pri príležitosti osláv 65. výročia oslobodenia našej obce, v príhovore starostu JUDr. Jozefa Petráša, CSc., zazneli slová, že hrôzy režimu pripravili veľa ľudí o svojich blízkych. Preto si treba uctiť tých, čo padli v boji za oslobodenie našej obce.

Oslavy otvorila básničkou Veronika Ďaďová. Ďalej vystúpil spevokol „Veselí sučianski dôchodcovia“. V programe taktiež vystúpila pani Matúšková, tajomníčka Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov. Spomienkové oslavy ukončila recitáciou Katka Maťašová. V závere osláv sa odobrali zamestnanci obecného úradu, poslanci obecného zastupiteľstva, klub vojenských výsadkárov v Martine, hasičský zbor, obecná polícia a zúčastnení občania položiť kytice kvetov k Pamätníku padlých hrdinov.

Miroslav Mihálik, foto: A. Petrášová

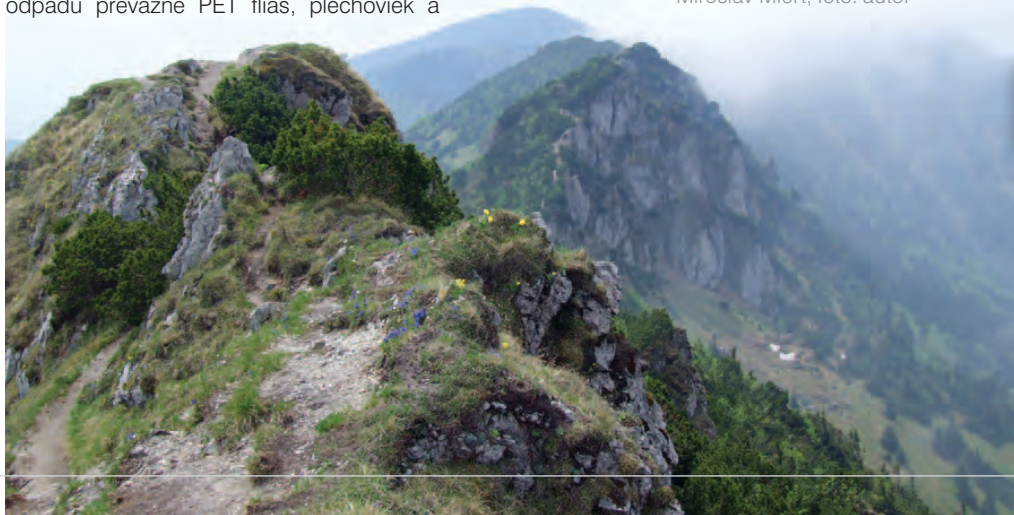
ČISTÉ HORY 2010

Stáva sa peknou tradíciou, že v jar-ných mesiacoch priatelia prírody, pod záštitou občianskeho združenia Primula v Sučanoch pod vedením lesného hospodára p. Jána Chorváta, sa vydávajú čistiť lesy a hôľne pásma od odpadu zanechaného nezodpovednými, tzv. tiežuristami po predchádzajúcich rokoch.

Tak ako bola minulé sezóna bohatá na úrodu jafúr, ako u nás nazývame čučoriedky, tak priamoúmerne tomu bola bohatá zbierka odpadu, ktorú dňa 1. mája nazbierali dobrovoľní zberači odpadu hlavne zo sučianskych jafurových plantáží z oblasti Solísk, spod Ťavích chrbtov a mimoriadne zanešváreného západného svahu Meškalky. Spolu 36 nadšencov a priateľov hôr znieslo k dostupným komunikáciám 41 plných igelitových vriec odpadu prevažne PET fliaš, plechoviek a

skla. Aj touto cestou ďakujeme tým, ktorí zanechali pohodené aj plné plechovky piva, ale zároveň prosíme, tento rok si ich radšej vypite sami a obaly z nich zneste dole. Veď, keď niekto môže vyniesť hore plné fľaše a konzervy, poskladať a odniesť ich dole prázdne by až taký problém nemusel byť. Pokiaľ to však nevie previesť, radi ho na budúci rok privítame medzi sebou a ukážeme, ako sa to robí.

Miroslav Miert, foto: autor

SOCIÁLNO-PRÁVNÁ PORADŇA

Dňa 1. marca 2010 bol prijatý do platnosti zákon č. 574/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov.

Novela priniesla zmeny týkajúce sa najmä pracovného pomeru na určitú dobu, definície porovnateľného zamestnanca, inštitútu dočasného pridelenia, či pracovného pomeru na kratší pracovný čas. Obmedzí sa tiež krátkodobé zamestnanie určitých skupín ľudí, akými sú aj poberatelia invalidného, starobného, výsluhového alebo invalidného výsluhového dôchodku.

Novela svojou úpravou skrátila maximálnu dĺžku obdobia pracovného pomeru na dobu určitú z predchádzajúcich troch rokov na dva roky. Takýto pracovný pomer bude možné predĺžiť alebo opätovne dohodnúť najviac dvakrát. Zamestnávateľ tak nemusí dôchodcov prepustiť, ale im len zmení pracovnú zmluvu alebo ich zamestná na dohodu.

Medzi dohodou o vykonaní práce / pracovnej činnosti a pracovným pomerom je niekoľko rozdielov. Každý zamestnanec má určité práva, ako napríklad: nárok na platenú práceneschopnosť, dovolenku, zamestnanecké stravovanie, platenie odvodov do zdravotnej a sociálnej poisťovne zamestnávateľom, atď. Po skončení pracovného pomeru môže pracovník požiadať sociálnu poisťovňu o započítanie odpracovanej doby do dôchodkovej doby a o samotné zvýšenie dôchodku.

Práca na dohodu sa za zamestnanie nepovažuje, je časovo obmedzená a vymedzená výsledkom a osoby, ktoré ju vykonávajú, nemajú také práva a povinnosti ako riadni zamestnanci. Na základe dohody o pracovnej činnosti sa dá odpracovať desať hodín týždenne a na dohodu o vykonaní práce 350 hodín ročne. Ten, kto pracuje na základe jednej z vyššie zmienených dohôd má od zamestnávateľa uhradené iba úrazové poistenie a pre prípad platobnej neschopnosti zamestnávateľa – garančné poistenie. Ostatné odvody do sociálnej a zdravotnej poisťovne za neho zamestnávateľ neodvádza, nemá nárok na platenú práceneschopnosť a po skončení dohody nemôže požiadať sociálnu poisťovňu o prepočítanie dôchodku.

Zdroj: periodikum - Tretí vek č. 1/2010, www.ulclegal.com

PRÁVNE OKIENKO

ČO ZNAMENÁ ZANEDBANIE POVINNEJ VÝŽIVY?

Prečin zanedbania povinnej výživy – je uvedený v § 207 súčasného platného Trestného zákona SR a úplná citácia znie:

§207 ods. 1

Kto najmenej 3 mesiace v období 2 rokov neplní, čo aj z nebanlivosti, zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrovávať iného, potrestá sa odňatím slobody až na 2 roky.

ods. 2

Kto sa najmenej 3 mesiace v období 2 rokov úmyselne vyhýba plneniu svojej zákonnej povinnosti vyživovať alebo zaopatrovávať iného, potrestá sa odňatím slobody až na 3 roky.

ods. 3

Odňatím slobody na 1 až 5 rokov sa páchať potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2

- a/ a vydá oprávnenú osobu do nebezpečenstva núdze,
- b/ závažnejším spôsobom konania, alebo
- c/ hoci bol v predchádzajúcich 24 mesiacoch za taký čin odsúdený alebo z výkonu trestu odňatia slobody uloženého za taký čin prepustený.

Vyživovacia povinnosť rodiča voči dieťaťu vzniká priamo na základe ustanovení Zákona o rodine.

Keď vznikne situácia, že dôjde zo strany povinného k neplneniu vyživovacej povinnosti za obdobie 3 mesiacov dopúšťa sa prečinu zanedbania povinnej výživy a oprávnená, napr. matka dieťaťa, podá trestné oznámenie na ktoromkoľvek útvere policajného zboru SR, oprávnená priloží potrebné doklady k trestnému oznámeniu a to sú:

- právoplatný rozsudok príslušného okresného súdu, alebo právoplatné predbežné opatrenie vydané uznesením príslušného okresného súdu,
- rodný list dieťaťa,
- v prípade ak je oprávnená na materskej, resp. na rodičovskej dovolenke, potvrdenie o poberaní rodičovského príspevku,
- potvrdenie o návšteve školy dieťaťa, alebo o návšteve predškolského zariadenia (materskej školy).

Povinného nezbavuje plniť si vyživovaciu povinnosť - uvádzam niektoré príklady:

- že nevedel, kde sa nachádza oprávnená osoba – platiteľ je povinný si zistiť pobyt oprávnenej osoby,
- ak pri styku s dieťaťom dá dieťaťu nejaký darček,
- ak má povinný pozbavené, alebo obmedzené rodičovské práva,
- ak je dieťa v domove, alebo vo výkone ochranného liečenia, alebo inom zariadení,
- ak je povinný nezamestnaný – v takom prípade sa skúma prečo je nezamestnaný, alebo bol a je v hmotnej núdzi,

Pri neplnení si vyživovacej povinnosti môže oprávnená podať žiadosť na úrade práce sociálnych vecí a rodiny na odbore sociálnych vecí o vyplácanie náhradného výživného a o tom, či oprávnená má na náhradné výživné nárok rozhodne príslušný ÚPSVaR. O nároku o vyplácanie náhradného výživného je potrebné sa informovať na ÚPSVaR.

V súčasnej dobe je veľa prípadov neplnenia si vyživovacej povinnosti, keď sa povinný dlhodobo zdržuje v zahraničí. V niektorých štátoch zanedbanie povinnej výživy nie je trestným činom: napr. Kanada, USA, Island, Švédsko, Holandsko, Dánsko, Rakúsko, Japonsko, USA, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, Írsko, Spolková republika Nemecko a v tomto prípade sa oprávnené môžu obrátiť na Centrum medzinárodnej ochrany detí a mládeže so sídlom v Bratislave.

Zanedbanie povinnej výživy je trestným činom v štátoch:

Španielsko, Luxembursko, Belgicko, Taliansko, Francúzsko, Litva, Estónsko, Lotyšsko, Srbsko a Čierna Hora, Chorvátsko, Bosna a Hercegovina, Macedónsko, Slovinsko, Lichtenštajnsko.

V Českej republike si vyžaduje trestnosť ak si povinný neplní vyživovaciu povinnosť súvisle najmenej 6 mesiacov.

Obvodné oddelenie PZ Sučany
npor. Mgr. Ivana Molnárová

SLOVENSKÝ POHÁR V SKIALPINIZME

Informácie o podujatí
prinesieme v ďalšom čísle.

Výročná členská schôdza ZO Slovenského zväzu zdravotne postihnutých

Dňa 14. 3. 2010 sa konala Výročná členská schôdza ZO Slovenského zväzu zdravotne postihnutých. Na tomto rokovaní sa zúčastnili aj hostia: a to za OR SZPP pani Ing. Lukáčová, za OÚ pani Ing. Bobčeková, za SZPB pani Matúšková a za Hasičský zbor veliteľ pán Slobodník.

Po privítaní členov a hostí bola podaná správa o činnosti ZO od poslednej výročnej členskej schôdze. Správa bola výstižná a zaujala všetkých členov, ako aj hostí. Rokovanie našej schôdze obohatil kultúrny program spevákov z Turčianskej Štiavničky. Tak

tiež vystúpili tanečníci spoločenských a latinských tancov, a to Lukáško Hanzel a Danka Blahušiaková. Za krásne vystúpenie im ďakujeme a želáme veľa úspechov. V diskusii vystúpili hostia ako aj členovia. Diskusné príspevky boli zamerané hlavne na osvetlenie ulíc, o nefunkčnosti miestneho rozhlasu, o čistení a udržiavaní komunikácií v zimnom období. Na tieto otázky a diskusné príspevky odpovedal pán Slobodník. Zdôraznil, že aj naša obec zápasí s nedostatkom finančných prostriedkov, ale v najbližšom období budú tieto požiadavky občanov poriešené.

Pani Ing. Bobčeková informovala o zriadení diabetologickej ambulancie a o poskytovaní jednorazovej sociálnej výpomoci, kto môže o túto pomoc požiadať a aké sú podmienky. Pani Ing. Lukáčová pozdravila rokovanie našej ZO. Poznamenala, že naša organizácia je jednou z najväčších v okrese a dosahujeme dobré výsledky. Uviedla, že aj OR SZPP má nedostatok finančných prostriedkov. Za SZPB pozdravila naše rokovanie pani tajomníčka Matúšková a poukázala na dobrú spoluprácu s našou organizáciou.

Záverom je potrebné poďakovať OÚ za pridelenie finančných prostriedkov na rok 2010. Tieto finančné prostriedky budú použité na poznávacie zájazdy a kultúrno-spoločenské podujatia. Sme presvedčení, že aj občania so zdravotným postihnutím majú šikovné ruky a dobré srdcia, a dokážu vytvárať veľké hodnoty. Naším cieľom je pomáhať týmto občanom a neodsúvať ich na vedľajšiu koľaj. Celkom na záver ďakujeme našim členom, ako aj hosťom, za účasť a želáme im pevné zdravie.

tajomníčka ZO SZPP, foto: archív

Stavanie mája prilákalo veľa našich občanov na námestie SNP v Sučanoch

Stavanie mája patrí v našej obci k ľudovým tradíciám, ktoré každý rok už tradične realizujú zamestnanci obecného úradu. Stavanie mája sprevádzala spevom a hudbou rodina Chládekovcov. Diváci si mali možnosť pozrieť kultúrny program, v ktorom vystúpili najmladšie detičky z materskej školy, zo základnej školy, rómska spevácka skupina zo Sučian, spevácka skupina veselých dôchodcov „Sučianka“. Po kultúrnom programe a postavení mája sa začala už tradičná májová veselica, kde hrala country kapela BLUE-DRIVE a DJ Miro.

Miroslav Mihálik, foto: Ing. Ján Pullmann

Stavanie mája patrí k obľúbenej tradícii

Chládekovci

VYDARENÝ MARIÁŠOVÝ TURNAJ V SUČANOCH

Dňa 6. 3. 2010 sa uskutočnil XI. ročník Otvorených majstrovstiev Sučian v mariáši „nad 100 – pod 100“ + XV. ročník Majstrovstiev regiónu Turiec jednotlivcov.

Turnaj sa uskutočnil v reštaurácii Pizza Pub Orea Sučany. Zúčastnilo sa ho rekordných 78 hráčov mariášu. Okrem domácich „mariášistov“ sa turnaja zúčastnili aj hráči z mariášových klubov: Martin, Turčianske Teplice, Prievidza, Nováky, Žilina, Partizánske, Stará Kremnička, Nitra, Dolný Harmanec.

NAJLEPŠÍCH 12 JEDNOTLIVCOV:

1. Marian Líška (Martin)
2. Juraj Bodaň (Žilina)
3. Milan Mikušiak (Liptovský Mikuláš)
4. Michal Gazdad (Martin)
5. František Lintner (Lipt. Mikuláš)
6. Blažej Lukáč (Žilina)
7. Miroslav Diveky (Diviaky)
8. Ján Jamriško (Priebovce)
9. Miloš Kopecký (Nitra)
10. Vladimír Pružinec (Prievidza)
11. Miroslav Koreň (Sučany)
12. Jozef Plazák (Sučany)

Dušan Malko odovzdáva cenu jednej z víťaziek

Najlepších 9 hráčov bolo odmenených hodnotnými vecnými cenami.

Ďakujeme všetkým sponzorom podujatia, ako aj Pizzerii Pub Orea Sučany, ktorá sa postarala o kvalitnú stravu a občerstvenie pre hráčov mariášu.

Atmosféra turnaja

Dušan Malko, predseda mariášového klubu Sučany, foto: Miroslav Mihálik

NAJSTARŠÍ AMATÉRSKY TURNAJ V KOLKOCH NA SLOVENSKU

Víťazi turnaja so starostom obce Jozefom Petrášom

Na prelome rokov 2009/2010 sa uskutočnil už 52. ročník amatérskeho turnaja v kolkoch. Je to najstarší evidovaný turnaj na Slovensku. Je to medzi podnikový turnaj a hrá sa o putovný pohár starostu obce Sučany. Tohto zápolenia v kolkoch sa zúčastňujú aj družstvá mimo Sučian a to z Martina a Vrútok. Turnaj za tie roky nadobudol veľmi vysokú úroveň a niektoré výsledky by sa mohli rovnať aj profesionálnym kolkárom. Turnaj sa teší veľkej obľube občanov a väčšina zápasov bola podporovaná plným hľadiskom v kolkárni. 52. ročníka sa zúčastnilo 12 družstiev a turnaj odohralo vyše 100 kolkárov. V posledných rokoch sa o prvenstve v družstvách rozhoduje medzi Obec Sučany a Prefa Sučany. V 52. ročníku boli lepší kolkári z Prefy Sučany. V súťaži jednotlivcov bola najlepšia kolkárka Demikátová Oľga z družstva Obec Sučany.

Ceny pre najlepšie družstvá a jednotlivcov odovzdal starosta obce JUDr. Jozef Petráš, CSc., 6. marca 2010 na kolkárskom plese v Robotníckom dome v Sučanoch.

Dušan Malko, foto: Miroslav Mihálik

KONEČNÉ PORADIE DRUŽSTVIEV 52. ROČNÍKA

Poradie	Družstvo	Body	Priemer
1.	Prefa	22	1574,45
2.	Obec	20	1580,18
3.	Corgoň	16	1516,09
4.	Traktor 3	14	1547,64
5.	Dorast	12	1507,64
6.	Pošta	10	1487,91
7.	Traktor A	8	1512,73
8.	Rozvodňa	8	1510,27
9.	Kamaráti	8	1484,82
10.	Záturčie	8	1474,45
11.	Pekáreň	6	1459,00
12.	Traktor B	0	1396,36

KONEČNÉ PORADIE JEDNOTLIVCOV 52. ROČNÍKA

Poradie	Meno	Družstvo	Priemer	Zápasov
1.	Demikátová Oľga	Obec	276,44	9
2.	Matuška Michal	Prefa	276,27	11
3.	Koyšová Elena	Corgoň	275,09	11
4.	Kulichová Andrea	Traktor 3	271,45	11
5.	Lacika Martin	Traktor A	270,50	10
6.	Huber Michal	Prefa	270,18	11
7.	Kozakov Michal	Traktor 3	268,82	11
8.	Mušková Dominika	Dorast	266,36	11
9.	Malko Dušan	Obec	265,56	9
10.	Bačík Ivan	Corgoň	265,09	11
11.	Vyletel Ján ml.	Dorast	265,00	10
12.	Plazák Jaroslav	Obec	264,91	11

ŠACHISTI OPÄŤ V 4. LIGE

Výsledky: 7. kolo
Sučany B – T. Teplice B 2:3

Body: Hašta, Hlavoň po 1 – Nedoba, Bosík, Ižip po 1

TŠC B – Sučany A 1:4

Body: Šimo, Šimová po 0,5 – Frolo, Pilka, Rendko po 1,
Polák, Chamula po 0,5

KONEČNÁ TABUĽKA

1.	Sučany A	7	6	1	0	28,5	19
2.	TŠC A	7	5	1	1	26	16
3.	Neografia B	7	5	0	2	23,5	15
4.	T. Teplice	7	4	2	1	26	14
5.	Domino	7	2	1	4	9	7
6.	TŠC B	7	1	1	5	13	4
7.	Sučany B	7	1	1	5	10,5	4
8.	Martin B	7	0	1	6	6	1

Naši šachisti si po roku vybojovali účasť v 4. lige Žilinského kraja. Stratili body iba za remízu v T. Tepliciach. O úspech sa zaslúžili: Polák Vratko, Mihálik Michal, Folo Michal, Chamula Dušan, Kvačkaj Peter, Rendko Ladislav. Okresná súťaž sa hrá na piatich šachovniciach, krajská na ôsmich. Cieľom v 4. lige je umiestnenie do 6. miesta. Výsledky našich hráčov v sezóne 2009/2010:

Pilka Michal – 7 zápasov/6 bodov, Polák Vratko 6/5,5, Chamula Dušan 7/4,5, Kvačkaj Peter 4/4, Frolo Michal 4/3, Rendko Ladislav 4/3, Mihálik Michal 2/1,5, Šidor 1/1, Jamriška Ján 6/3, Turan Richard 5/2, Hašta Andrej 6/2, Skaličan Dušan 2/1,5.

Tréningy v prípade záujemcov sú každý piatok v Robotníckom dome o 18.30 hod. Tešíme sa na vašu účasť.

Jamriška Ján – predseda oddielu šachu

FUTBALOVÍ NADŠENCI SA STRETLI NA UMELEJ TRÁVE

22. mája 2010 sa na ihrisku pri základnej škole, uskutočnil II. ročník turnaja v minifutbale na umelej trávě O putovný pohár starostu obce Sučany. Družstvá, v ktorých nemohol byť ani jeden registrovaný futbalista, hrali v zostave 5 hráčov plus brankár. Hrací čas bol stanovený na 2x10 min.

Turnaja, ktoré organizačne zabezpečil Obecný úrad v Sučanoch, sa zúčastnilo 9 družstiev. Najlepšie sa na umelej trávě darilo tímu Starí páni, ktorí získali prvenstvo. Druhé miesto obsadil AC TEAM, na tretej priečke sa umiestnilo družstvo POD SKALA a zemiakovú medailu za štvrté

miesto si odniesli STOLNÍ TENISTI. Najlepším hráčom II. ročníka sa stal Tibor Václavík a najlepším brankárom Marián Dianovský. Ako nás informoval vedúci turnaja Miroslav Mihálik, celé podujatie, ktoré slávnostne otvorila Božena Balková, malo výbornú úroveň a pritiahlo aj množstvo divákov. Takže už dnes sa spoločne tešíme na III. ročník.

red.

Vítané družstvo STARÍ PÁNI

Kapitán víťazného tímu preberá ceny a gratulácie od členov organizačného výboru turnaja Jaroslava Makovníka, Jána Jamríšku a Boženy Balkovej